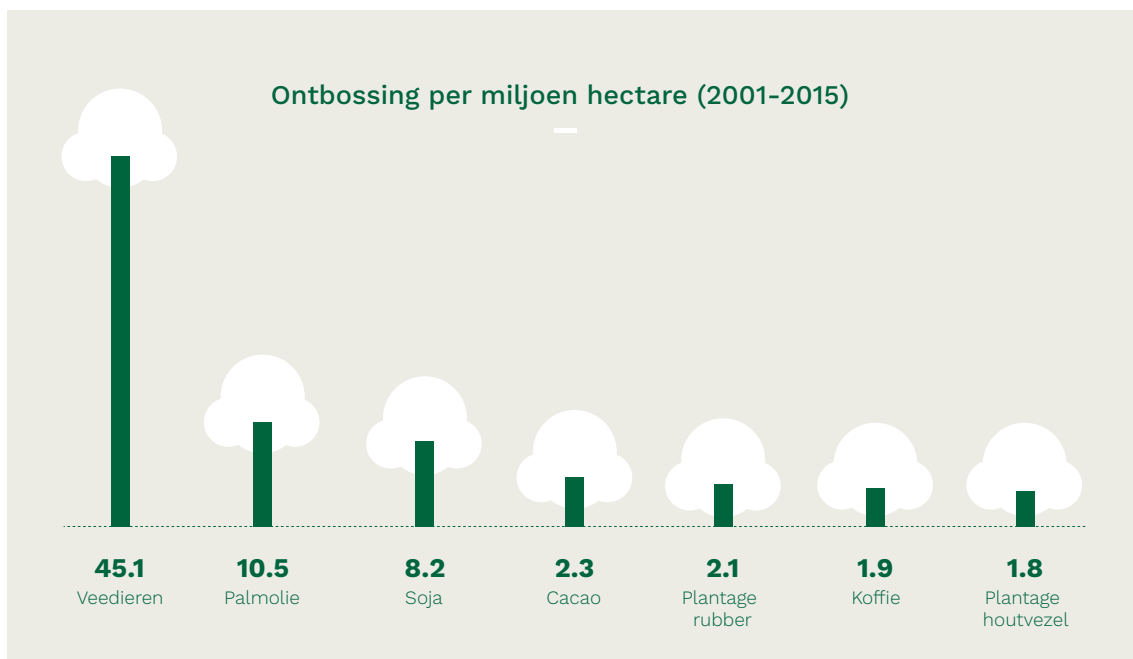

1. Pro planeet

ONTBOSSING, KLIMAATVERANDERING EN WATERSCHAARSTE TEGENGAAN

Veggie of vegan eten is goed voor onze biosfeer en helpt om de klimaatcrisis te bestrijden. De veeteelt heeft namelijk een grote impact op onze omgeving. Het kweken van consumptiedieren leidt tot ontbossing, kent een hoge uitstoot van broeikasgassen en verbruikt erg veel water.

Ontbossing

Menselijke consumptie is verantwoordelijk voor een vierde van de wereldwijde ontbossing.

Vleesproductie is bij uitstek de oorzaak. Wereldwijd verdween de afgelopen 15 jaar jaarlijks ongeveer 2,5 keer de oppervlakte van Vlaanderen aan bos om plaats te maken voor weideland (45,1 miljoen hectare bos in totaal). Maar ook de velden die gebruikt worden voor voedingsgewassen, zoals sojaplantages, vragen veel plaats. In diezelfde periode van 15 jaar moest nog eens 8,2 miljoen hectare bos wijken voor de productie van soja. Vooral in Zuid-Amerika speelt de vleesproductie de hoofdrol in de ontbossing.

Maar hoe komt dat? De vraag naar vlees is de afgelopen decennia wereldwijd sterk toegenomen. Vee heeft grote oppervlaktes nodig om op te staan en

te grazen, en zoals gezegd is ook veel oppervlakte nodig om veevoeder op te kweken. Bijna 80% van de gekweekte soja is voor dierlijke consumptie bestemd. Ruimtelijk is veeteelt dus niet zo efficiënt als de teelt van groenten en fruit voor rechtstreekse menselijke consumptie. Als we allemaal meer vegetarisch en vegan eten, komt er heel wat ruimte vrij die rechtstreeks benut kan worden voor groenten- en fruitteelt en herstel van natuurlijke biotopen. Zo kunnen met eenzelfde oppervlakte veel meer mensen gevoed worden en kan de natuur herstellen.

Bos is cruciaal voor de mens en voor onze samenleving. Door ontbossing gaat veel biodiversiteit verloren. Biodiversiteit is de variatie en hoeveelheid aan planten en dieren in een bepaald gebied. Heel wat dier- en plantensoorten sterven uit of worden

met uitsterven bedreigd. Maar ook mensen zijn het slachtoffer van ontbossing. In sommige landen zijn inheemse gemeenschappen volledig afhankelijk van het woud om zich van voedsel en water te voorzien. Massale ontbossing kan voor hen letterlijk levensbedreigend zijn.

Daarnaast leveren bossen ons nog andere voordelen op, wat we ook wel 'ecosysteemdiensten' noemen. Denk maar aan een fijne plek om te wandelen, te genieten en tot rust te komen. Of het zuiveren van water en het koelen van de omgeving.

Een bijzonder belangrijke ecosysteemdienst van bossen is dat ze CO₂ opvangen. Als het bos verdwijnt, zijn er minder bomen die CO₂ opvangen. Dat versterkt de klimaatcrisis.

Klimaatverandering

Het klimaat verandert omdat de temperatuur op aarde stijgt. Dit komt door de toenemende hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer, zoals CO₂ en methaangas. Die gassen houden de warmte van de zon gedeeltelijk vast. Ze vormen als het ware een deken rond de aarde. Het is een natuurlijk effect, dat de laatste decennia heel erg versterkt wordt onder invloed van menselijke activiteiten. Hierdoor blijft de temperatuur op aarde steeds verder stijgen. Veeteelt heeft een grote impact op die klimaatverandering. Dat komt door twee processen:

Veeteelt is een belangrijke oorzaak van ontbossing. CO₂ en andere broeikasgassen komen vrij door de verbranding, rotting of verdroging van het gekapte bos.

Tijdens het productieproces van dierlijke producten worden grote hoeveelheden CO₂ uitgestoten. Herkauwers produceren bovendien veel methaangas, een broeikasgas dat 28 keer sterker is dan CO₂.

Waarom is het een probleem als het klimaat verandert? Wel, de menselijke omgeving zal drastisch veranderen bij een temperatuurstijging vanaf 2°C. Stormen, overstromingen en langdurige droogtes zoals we die vandaag al vaak zien, zullen het onze samenleving – en in het bijzonder de landbouw – zeer moeilijk maken om te overleven.

Klimaatverandering is ook een sociaal probleem. De armste regio's op aarde worden er namelijk de grootste slachtoffers van. Nu al zien we in de warmste regio's – dat zijn vaak helaas ook de armste – weerpatronen die het onmogelijk maken om er nog te leven.

Minder vlees eten is niet het enige dat we moeten doen om klimaatverandering tegen te gaan. Ook andere veranderingen zijn nodig. Maar het verminderen van onze vleesconsumptie heeft wel de grootste impact, en het effect daarvan is sneller voelbaar. Het is dus met andere woorden een noodzakelijke aanpassing als we de klimaatcrisis een halt willen toeroepen.

Door het drastisch terugdringen van de CO₂- en methaanuitstoot kunnen we ook de impact van de klimaatcrisis beperken. Minder vlees eten creëert ten slotte meer ruimte voor bossen of voor andere natuur om zich te ontwikkelen. Zo kunnen we opnieuw meer CO₂ opslaan en de natuurlijke processen herstellen.

liter water voor de productie van 1 kg

214
Tomaat

283
Broccoli

822
Appel

2513
Tofu

3178
Kaas

3920
Eieren

4325
Kip

5553
Boter

5998
Varkensvlees

15415
Rundsvlees

Waterspilling

De productie van vlees kost immens veel water. Voor 100 gram rundsvlees is maar liefst zo'n 1.500 liter vereist.

Dat is natuurlijk niet enkel drinkwater voor de dieren. Het grootste deel is indirect waterverbruik. De dieren eten namelijk heel wat kilo's veevoer, en om die gewassen te telen is heel veel water nodig. Op die manier loopt de teller snel op.

Deze cijfers zijn gemiddelden en verschillen naargelang het specifieke productieproces. Studies wijzen

uit dat een meer industriële wijze van veeteelt over het algemeen tot een hogere watervoetafdruk leidt.

Uit de figuur en uit tal van wetenschappelijke studies blijkt duidelijk dat de watervoetafdruk van plantaardige producten gemiddeld veel kleiner is dan die van dierlijke producten. Door veggie en vegan te eten, kun je je watervoetafdruk dus aanzienlijk verkleinen.

